

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
Rusia, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Flougrate” H. Meltzer, Sibiu

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INSERATE:

se primesc la biroul administrațiunii, (str.
Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
a treia-ora 10 bani.

Hoția unui „căpitan“.

O hoție ne mai pomenită până acum s'a petrecut în orașul Köpenick de lângă Berlin, Marți în 16 c. hoție, săvârșită cu conlucrarea soldaților în slujbă, de către un hoț, îmbrăcat în uniformă de căpitan.

Lucrul s'a petrecut astfel:

Marți pe la orele 4 și jum. după amiazi pe când primarul din Köpenick stătea liniștit în deregătoria lui, se auzi pe neașteptate o bătăie în ușă și în casă apărură un căpitan

însoțit de doi grenadieri cu baionetele scoase, cari se adresară primarului:

— Aci se află primarul din Köpenick?

— Da, eu sunt — fu răspunsul.

— În numele M. S. Îmăratului te arestez și te rog să mă urmezi la Berlin.

— Mă rog, dar' pentru ce? întrebă primarul surprins.

— Nu pot să-ți comunic altceva, decât că ești arestat și te rog să te supui.

După aceste cuvinte la un semn al căpitanului grenadierii se apropiară de primar, lângă care se afla un deregător.

Chipul nostru, partea din sus, ne înfățișează scena aceasta.

La întrebarea de nou a primarului, că are porunca de arestare? »căpitanul« s'a provocat la soldații, ce-l însoțesc, zicând, că deslușirea o va afla în Berlin, la gardă. Bietul primar de voie de nevoie, se supuse și fu

pornit la Berlin în o trăsură, pe boc cu un soldat armat. »Căpitanul« numai cu greu îi permise, ca să-l însoțească și femeia sa. Chipul nostru, din jos, ne arată plecarea primarului.

»Căpitanul« între aceste nu permise nimăru să iase dela primărie. Vestea se răspândi în oraș, că primăria a fost ocupată de soldați, la porunca împăratului, și pe ulițe se adunară o mulțime de oameni, așa, că eșii gendarmeriei se susție rânduiala.

»Căpitanul« după ce găta cu primarul, porunci casarului să-și încheie socotelile și să i predea banii gata, pe care îi numără, îi puse în un săculeț, făcu chitanță despre ei și-i luă la sine. Apoi părăsi primăria, espedând pe casar la Berlin și poruncind soldaților să păzească primăria încă o jumătate de cias.

În acest timp falsul căpitan peri fără urmă. Lucru se descoperi, când sosi primarul la Berlin, la garda principală, unde nu știau nimic despre tot cazul. S'au luat îndată măsurile de-a fi prins »căpitanul«, dar' acesta dispăru, desigur desbrăcat de uniformă.

El și-a făcut treaba așa, că apăru la ora 1 după amiază, când se schimbă garda garnizoanei, în camera de gardă și dădu poruncă primei gări să-l urmeze numai decăt, căci are poruncă aspră să prinză pe mai muli deregători. De față erau numai soldați și șarge inferioare, cărora el le arată un fel de poruncă, firește falsă, și păși așa de curajos și rezolut, încât soldații nu se îndoiră, că au de-a face cu un adevărat căpitan și se supuseră numai decăt.

Astfel s'a făcut aceasta hoție ne mai pomenită, lângă Berlin, ziua mare și cu ajutorul miliției. Ea a produs uimire pretotindinea. Se zice, că împăratul e mânios foc. Hoțul până acum n'a putut fi prins. Pe capul lui s'a pus un premiu de 2000 de marce.

Banii furați de el sunt în sumă de 3559 cor.

INCEPUTUL.

Putem să zicem, că în ședințele din zilele din urmă ale dietei s'a făcut începutul luptelor nouă ale deputaților nostri, pe cari cu atâta zel, curagiu și pricepere le-au purtat în sesiunea din urmă aleșii și trimișii nostri din dieta Ungariei.

În ședința de Vineri, 19 l. c. despre care am făcut amintire, la început dieta a primit proiectul de lege privitor la aducerea în patrie a osămintelor principelui Rakoczi II și a soților săi din Azia-mică și Constantinopol, unde s'au aflat de aproape 200 de ani. Osămintele se aduc zilele aceste, cu mare pompă, și după-ce vor fi primite în Capitală, vor fi înmormântate în Cașovia și Késmá k. Luând parte și dieta la ceremonii, din 26—31 Octomvrie nu va ținea ședințe.

Au venit apoi la rând răspunsurile ministrului Apponyi la interpelațiile deputaților Dr. Petroviciu, bar. Bánffy și V. zy.

Deputatul nostru Dr. Stefan Petroviciu adresase în sesiunea trecută ministrului de culte și instrucție Apponyi următoarea interpelație, în afacerea ordinațiunii fostului ministru G. Lukács, privitoare la întărirea maghiarizării:

1. Fost-a guvernul, ce a premers guvernului de acum legal sau nu? Da sau ba?

2. Dacă a fost legal, atunci pe ce bază de drept a revocat actualul guvern unele ordinațiuni ale guvernului precedent sub cuvânt, că guvernul precedent n'a fost legal?

3. Dacă n'a fost legal, atunci pe ce bază de drept susține actualul guvern alte ordinațiuni ale guvernului precedent, în deosebi: pe ce bază de drept nu revoacă actualul guvern și ordinațiunile date de fostul ministru G. Lukács sub Nr. 72000/1905 și 72001/1905?

Ministrul Apponyi a răspuns, că ordinațiunile acele ministeriale, cari se împotrivesc cu legile și cu decisiunea dietei din 21 Iunie 1906 sunt nelegale și aceste le-a retras.

Ordinațiunile lui Lukács, — zice Apponyi — *afară de un punct*, sunt în congruență cu legile. Ele nu sunt altceva, decăt renoirea ordinațiunii lui Wlassics. din 1902. Punctul care nu e legal este următorul:

În legea din 1903 se zice, că în contra unui învățător se poate introduce cercetare disciplinară, dacă acela făptuiește ceva, ce este contra caracterului și unității statului și contra aplicării limbii statului, satorită în lege.

Ministrul Lukács a voit să aplice acest pasagi și asupra învățătorilor, cari *neglijă propunerea limbii maghiare în școale*.

Partea aceasta a ordinațiunii nu o putem ținea de legală — a zis Apponyi — dar' în privința cuprinsului o aprob și — a adăos el — mă voi îngriji ca pe cale novelară să fac o bază de drept pentru o astfel de ordinațiune.

Adecă min. Apponyi recunoaște, că ordinațiunea și în deosebi un punct al ei e nelegal, dar' de retras nu vrea să auză. Eată, așa lucră la noi ministri, păzitorii cei mai înalți ai dreptății și ai legilor.

Să înțelege, că bravul deputat Dr. Petroviciu n'a fost mulțumit cu răspunsul, nu l-a luat la cunoștință și a frecat pe sub nas pe don ministru, arătându-i pe scurt, că el stă pe baze false, deoarece dacă un guvern se declară de nelegal, atunci toate ordinațiunile lui nelegale sunt. În astfel de cazuri, a zis Dr. Petroviciu, nu e normativă hotărîrea dietei, ci numai legalitatea. Sirmană legalitate!

Interpelația a doua, a lui Bánffy a fost în afacerea fostului protopresbiter gr.-or. dela M. Oșorheiu, N. Maneguițiu, care a fost amovat din post.

Apponyi a zis, că afacerea aceasta e sfârșită. Noi o relevăm numai din cauză, că bar. Bánffy și acum s'a folosit de prilej să lovească în bisericile naționaliste, cari »sub căpeneagul autonomiei voiesc să se subtragă de sub puterea și influința statului național.« Ei, de la un Bánffy ne putem aștepta întodeuna la așa ceva! Il cunoaștem de pe pene!

A urmat apoi al treilea răspuns la interpelarea deputatului Vizi, despre urcarea salarelor tuturor învățătorilor, cu care ne ocupăm în alt loc.

În ședința de Sâmbătă s'a început desbaterea asupra proiectului lui Kossuth despre *desvoltarea industriei din țară*. Desbaterea a decurs și în ședințele din săptămâna aceasta și despre acest proiect vom mai scrie.

Azi relevăm numai faptul, că în ședința de Sâmbătă a luat cuvântul și deputatul nostru Dr. Iuliu Maniu, ținând o frumoasă și temeinică vorbire.

Dr. Maniu a vorbit în numele partidului nostru. A zis, că salută cu bucurie spriginirea industriei, dar' nu poate primi proiectul prezentat, căci în el nu se plănuiește spriginirea industriei mici (a măestrilor de prin țară) ci a industriei mari (fabrici etc.)

Proiectul de lege privește aproape numai marea industrie, pe când favorurile ce se pun în vedere micilor industrii sunt mai nimica. La noi mica industrie, odinioară înfloritoare, lăncezește și acum i-se pregătește ruina. Proiectul acesta de lege este o ingratitudine față cu micii industrii, cărora partidul independist are să-și mulțumească starea sa de azi.

Nu primește apoi proiectul și din cauză, pentru-că acest proiect din afaceri economice face chestii politice. Fabricile subvenționate de stat, cu lucrătorii și toată puterea lor, vor sprigini orbește ori ce guvern. Ele vor fi unelte de partid și noi protestăm — zice dl Maniu — ca banii țării să se folosească spre scopuri de aceste, bine știind, că guvernul nu ajutără de o potrivă pe toți cetățenii... În sfârșit dl Maniu arată, că proiectul poate provoca și abuzuri cu subvenționările și cere, ca dieta să aibă aci drept de controlă.

Din aceste zise de dl Dr. Maniu, iubii nostri cetitori pot vedea marile scăderi ale proiectului.

Vorbirea a fost viu aplaudată de deputații naționali, iar' asupra deputaților celorlalți a făcut o adâncă impresie, cu deosebire partea din urmă. Dovadă, că îndată s'a sculat min. Kossuth și a zis, că trebuie să fie controlă din partea parlamentului și spre acest scop va presenta un proiect de lege, ca jumătatea membrilor din sfatul industrial al țării să fie deputați, trimiși de dietă. Astfel a dat drept deputatului nostru Maniu.

Lupta deputaților nostri a luat un bun început de nou.

Sibiu, 26 Octomvrie n.

Clubul nostru. Deputații nostri naționaliști și-au deschis în 23 l. c. nouele localități ale clubului în piața Calvin Nr. 6. Tot atunci au ținut o conferință de partid, în care au hotărît, că la desbaterea specială a proiectului industrial vor presenta o moțiune de modificare și și-au precizat ținuta, ce au să o ia față de proiectele, ce vin la desbatere în dietă.

La consfătuiri au luat parte și fruntașii nostri George Pop de Băsești și Dr. Nicolae Comșa (Seliște).

Depărtarea lui Goluchovski. Ministrul de externe al monarhiei noastre Goluchovski s'a retras din postul său. În locul lui a fost numit baronul Aloisiu Aehrenthal, ambasador în Petersburg. Aehrenthal e vestit diplomat; 4 ani a fost încredințatul monarhiei noastre la București și e în vârstă de 52 de ani.

Nou minister în Franția. Primul ministru al Franciei Sarrien a abzis din cauze sanitare. Noul minister la alcătuit Clemenceau, vestit bărbat politic.

Îmbunătățirea salarelor învățătoresți.

Mișcarea învățătorilor noștri pentru urcarea salarelor a avut până acum rezultat pozitiv. Congresul bisericei ortodoxe a luat o hotărâre favorabilă și învățătorii gr.-cat. întruniți în Blaj încă au hotărât facerea unui pas decisiv la forurile mai înalte, care pas credem, că va avea asemenea rezultat bun.

Rezervându-ne a reveni asupra celor întemplate și peste tot asupra afacerii, dăm azi laptele petrecute.

Hotărârile congresului.

În afacerile învățătoresci congresul a luat hotărâri în ședința din urmă, Luni în 22 Oct. c.

Afară de adresa învățătorilor din archidieceză, ce am publicat-o și afară de adresa învățătorilor din dieceza Aradului, era la ordinea zilei propunerea Consistorului metropolitan pentru îmbunătățirea salarelor.

Propunerea a fost de cuprinsul, ca să se amelioreze salarele, îndrumându-se consistoarele eparchiale să dispună urcarea în comunele mai mari din mijloacele acestora, iar pentru comunele mai mici din augmentarea fondurilor eparchiale existente și din înființarea de fonduri nou școlare pentru ajutoarea comunelor serece.

Propunerea aceasta a Consistorului metropolitan este de puțină valoare practică și de puțin folos pentru învățătorii noștri. Aceasta se vede, că a observat-o și comisia școlară a Congresului, căci recomandând propunerea pentru primire, a ținut să o întregască cu următoarele două propuneri, cari după o vie discuție au fost primite de congres, anume:

În toate acele comune unde este cu putință, pe orice cale, congresul să decreteze ca salar minimal învățătoresc suma de 800 cor. luându-se din partea conzistorului metropolitan măsurile de urgență pentru punerea în aplicare a acestei îmbunătățiri.

Înaltpreasfinția Sa, arhiepiscopul și metropolitul, să convoace o anchetă, la care să participe câte un învățător din fiecare tract protopresbiteral, precum și alți bărbați competenți recomandați de conzistoarele noastre, care anchetă sub conducerea unui comisar designat de conzistorul metropolitan să studieze modalitățile, cum s'ar putea îmbunătăți salariile învățătoresci din întreaga metropolie.

Astfel s'a rezolvat — prin anchetă — și congresul învățătoresc, pentru a cărui ținere au cerut permisiune învățătorii.

Intenții și porniri bune, numai să se și eșecute...

Din Blaj.

Cum știm, comitetul central al »Reuniunii învățătorilor gr. cat. din archidieceză« a fost convocat în ședință ordinară pe Luni, 22 l. c. în Blaj, iar adunarea anuală a Reuniunii pe Marți și Miercuri, 23 și 24 c.

După cum suntem informați, din acest prilej s'au adunat în Blaj foarte

mulți învățători și alți bărbați de școală de-ai noștri.

În întrunirea ținută în chestia îmbunătățirii salarelor, s'a hotărât a se înainta la superiorități un *memorand*.

Redacția foaiei noastre a primit Miercuri dimineața următoarea telegramă:

Blaj, 24 Oct. c.

Învățătorii întruniți Vă salută pentru spriginul ce-l dați în chestia salarelor. S'a hotărât înaintarea unui *memorand* pentru ridicarea salarelor.

Statul și salarele învățătoresci.

La sfârșitul sesiunii dietale trecute dep. Vizy a interpelat pe min. de culte în privința regulării salarelor învățătorilor de stat și preste tot a îmbunătățirii sortii lor.

La aceasta interpelație a răspuns min. Apponyi în ședința de Vineri, 19 l. c. a dietei, arătând că guvernul e pe cale de-a urca salarele învățătorilor dela stat, dispunând executarea art. de lege I. din 1904, iar în budgetul pe 1097 s'a luat o sumă, prin care să se va îmbunătăți starea la 2650 de învățători. Și pe calea aceasta se va urma mai departe.

Cu privire la învățătorii confesionali Apponyi a zis următoarele:

Paralel cu îngrijirea pentru învățătorii de stat am început pertractări cu ministerul de finanțe în privința urcării salarelor și pentru învățătorii dela școalele cari n'au caracter de stat, cu voința, ca dacă și nu se va putea până la ultimul ban, dar totuș aproximativ, — cu privire la salarul fundamental însă negreșit, dar chiar și relativ la posibilitatea înaintării mai departe, în mod aproximativ, — să le ajut să ajungă în asemenea situație ca și învățătorii de stat, lăsând deschisă pe seama susținătorilor de școale calea de a putea îmbunătăți ei salarele învățătoresci, fără a se reduce prin aceasta ajutorul statului.

*

Aceste sunt momentele mai însemnate, petrecute de o săptămână, cu privire la chestia îmbunătățirii salarelor.

Congresul național-bisericesc.

Congresul național-bisericesc și-a continuat ședințele până Luni, în 22 Oct. c. când sfârșindu-se agendele, a fost închis.

Dintre hotărârile mai însemnate, afară de cele amintite în nr. trecut, mai remarcăm următoarele:

În ședința de Joi comisia financiară, prin Dr. Miron E. Cristea raportează despre averile bisericesti.

Singuraticele comune bisericesti au avere proprie în archidieceză de 20 milioane cor., în dieceza Aradului de 16 milioane, pe teritoriul consist. dela Oradea-mare de 4 milioane, în dieceza Caransebeș de 14 milioane coroane. La olaltă 54 milioane cor.

Diecesele apoi dispun de avere centrală proprie după cum urmează: Archidieceza din Ardeal 7 milioane, dieceza Aradului cu conzistoriul dela Oradea-mare 3 milioane și jumătate, dieceza Caransebeș 2 milioane. La olaltă 12 milioane și jumătate.

La metropolie se mai administrează apoi separat fonduri în sumă de 800,000 coroane,

între cari colecta pentru monumentul lui Șaguna 42 mii cor.; fundațiunea Trandafil cu 500.000 coroane, și fundațiunea Gozdu cu șase milioane coroane.

Interesantele date se iau spre știre.

Tot comisiunea financiară face propunerea ca conzistoriul metropolitan să ceară dela guvern urcarea dotațiunii, ce o dă pentru susținerea bisericei în proporția în care s'a urcat dotațiunea și la alte confesiuni.

În ședința aceasta s'a aprobat și reînțemeierea tractului Geoagiu, cu 37 parochii, decis în sinod.

În ședința de Vineri, 19 Oct. c. deputatul Pletosu face întrebarea la I. P. S. Sa, că cum stăm cu planul de învățământ pentru teologii?

I. P. S. Sa Metropolitul răspunde, că conzistorul metropolitan a transpus planul acesta sinodului episcopesc, pentru a-și da părerea. Acesta și-a dat părerea și actele au fost trimise iarăși conzistorului metropolitan, care îl va substerne congresului. Răspunsul s'a luat la cunoștință.

Să ia la desbatere proiectul de *regulament pentru parochii* în întreaga metropolie. Raportor a fost archim. Aug. Hamsea. Paragrafii 1—15 se primesc după mici discuții, parte cu unele schimbări, parte neschimbați.

Paragrafii 16 și 17 dau prilej la discuțe lungi, cari se continuă și în ședința a șaptea, Vineri d. a. În paragraful al 16-lea e vorba despre clasificarea parochiilor. În proiect erau propuse numai două clase de parochii, comisia propune trei clase și congresul primește trei clase.

Paragraful 17 se primește astfel:

La parochii de clasa primă pot concura numai absolvenți de cursurile teologice, cu opt clase medii și examen de maturitate, și cu examen de cualificație preoțască prestat cu calcul »distins«.

La parochii de clasa II, absolvenți de cursurile teologice cu opt clase medii și examen de cualificație preoțască prestat cu calcul »bun«, și la parochii de clasa III absolvenți de teologie cu șase clase gimnaziale ori reale, precum și cei cu 4 clase medii și examene de cualificație învățătorescă, dacă au și examen de cualificație preoțască prestat cu calcul cel puțin »suficient«.

La paragraful 22 despre alegerea parochiilor se hotărăște, că votarea secretă se face numai atunci, dacă o cer un număr hotărât de membrii.

Ceialalți paragrafi se primesc cu unele modificări, iar paragraful 26 în care se prevedea cazul, când un sinod parochial nu voiește să aleagă paroch în termenul regulat, se lasă afară.

Proiectul de regulament pentru procedura judecătorească în cauze disciplinare, la propunerea dep. Ungureanu, se primește provizor, pe 3 ani, până la viitorul congres.

Aici încă au fost discuții lungi, cari au cuprins ședința de Sâmbătă dimineața.

În ședința de Sâmbătă după amiază a provocat o vie discuție afacerea înființării *nouei episcopii din Timișoara*. După discuții lungi și calme, la cari iau parte unii din cei mai fruntași deputați, congresul primește, cu votizare secretă (cu jidul) propunerea comisiei organizatoare, ca Consistorul metropolitan să compună un plan amănunțit de arondare și împărțire de avere, ce are să se ia dela diecesele Arad și Caransebeș pentru noua episcopie, iar memorandumul Bănățenilor să se împărțăsească și cu conzistorul din Caransebeș, ca să-și dea părerea.

Tot în ședința de Sâmbătă se aprobă socotelile pe anii 1903—5 aflate în regulă.

În ședința de Duminică s'a primit cu vie însuflețire propunerea protsincelului Dr. Eus. R. Roșca pentru serbarea Șaguna în 1908, publicată în nrul trecut.

Revizuirea regulamentului de organizare al învățământului popular se amână, până-ce se va revizui, nu preste mult, și legea instrucției populare din partea guvernului.

În ședința de Luni s'au luat hotărâri cu privire la mișcarea învățătorilor noștri pentru urcarea salarelor, cu cari ne ocupăm în alt loc al foaiei noastre.

S'au mai votat unele normative și s'au făcut câteva alegeri în senat, apoi sesiunea congresuală a fost închisă, fiind aclamat viu Exelenția Sa.

Congresul, condus cu tact și înțelepciune, a decurs vrednic și cu demnitate și a dus iarăși cu un pas înainte mersul afacerilor noastre bisericești.

Afaceri învățătorești.

Catechizarea în școalele noastre.

Știut este că în școalele noastre populare — fie unite sau neunite — studiul religiunii e cel mai important obiect de învățământ din motivul, că el tratează despre ideile, cari contribuie în măsura cea mai mare la formarea caracterului religios moral.

Drept aceea acest studiu și merită cea mai mare atențiune, fiind-că viața de toate zilele ne dovedește, că toate popoarele — prin urmare și poporul nostru — începe a se depărta din ce în ce mai tare de adevărata viață, de viața religioasă-morală.

În fața acestei dureroase apariții învățătorimea noastră chemată e să-și întocmească lucrările sale educative așa, încât în sinul poporului nostru despre o astfel de decădere nici vorbă să nu mai fie.

Nu e permis deci să scormonim chestii, cari au în vedere micșorarea activității învățătorimei noastre, cu alte cuvinte chestii, cari tind spre lenevire și nu spre abnegațiune.

A-și permite cine-va lucruri de acestea înseamnă a lovi în cap principiul pedagogic, care trebuie să-i fie învățătorului buzolă în toate lucrările sale. Și oare se întâmplă și de acestea? Da se întâmplă!

O neînsemnată fracțiune din statul nostru dăscălesc să nisuește a propaga dorința, ca studiul religiunii să se dea în mâna preoților. Să nisuește — zic — dar' mai mult la întunec, căci la lumină le este greu.

Calea pe care înaintează aderenții acestei dorințe nu e drumul ce duce spre lumină, ci e o cărare îngustă ce să perde în întunec. Iată de ce nu trebuie să-i însoțim!

Dar' se stăm puțin și se cugetăm nepreocupați, că ce am profita în cazul, când ni s'ar lua catechizarea din mână?

Putem zice dela început, că nimic și ear' nimic, din contră perdem mult, căci luându ni-se studiul religiunii din mână, ne separăm de cel mai important

obiect de învățământ, de obiectul, care ne însuflețește în întreagă activitatea noastră.

Și oare nu știm noi că pe studiul religiunii se bazează toată educațiunea? Cum vom concentra noi toate obiectele de învățământ, ca în sufletul copiilor să nu rămână despărțite unele de altele? Cum vom afla noi firele, prin cari se legăm celelate studii de studiul religiunii, dacă ni se ia centrul învățământului? Rău, tare rău!

Fărămături spirituale vor rămânea în sufletul copiilor cunoștințele, ce le vor câștiga în cazul, când catechizarea va fi dată în mâna preoților.

Apoi știut este că deși preoții au mai vaste cunoștințe, decât învățătorii, nu pot propune religia cu succesul dorit; dovadă ne este rezultatul din școalele de stat, unde se propune religia de către preoții noștri.

De altcum chiar aceea fracțiune recunoaște că »în puținele școale, unde religia se propune de către preoți rezultatul este destul de slab«, de ce dar se fie rezultatul tot așa de slab în toate școalele noastre?

Aceasta numai dușmanul viitorului nostru o poate dori, dar' Român verde nu, cu atât mai puțin învățătorul, la inima căruia trebuie să zacă viitorul poporului nostru.

Nu mai întreb că ce va face învățătorul pe timpul, când preotul va propune religia în școală, amintesc numai că în cazul acela, ura dintre preot și învățător s'ar arunca valurile sale cu vechemență mai mare. Aceasta nu e permis. Din contră e de dorit ca relațiile dintre preot și învățător să fie încălzite și nu răcite.

B ne să judecăm lucrurile și ori câte izbucniri vor răsună din lenevirea ce planează pe orizont, să nu dăm catechizarea din mâinile noastre.

Să nu ne lăsăm nici decât răpiți de chestii personale.

De altcum îmi place a crede, că învățătorimea conștientă de chemarea sa e cu mine de o părere și așa mă va aproba când zic: în lături cu lenevirea, căci abnegațiunea trebuie să învingă pe toată linia.

Încă ceva! Să încheiem cu aceasta chestiune și să nu ne certăm câți în atâtea lături, ci să ne îndreptăm privirile spre steagul dăscălesc, pe care scrisă sunt cuvintele: »Îmbunătățirea sorții învățătorilor«.

Să ne înșirăm cu toții sub acest steag, care nesmintit va învinge, decumva n'a murit dreptatea deodată cu regele Matia, ear' de a murit atâta rău, cel puțin 'i vom cânta »In veci pomenirea ei« și vom ști una, că nu există dreptate.

Atunci apoi vom da studiul religiunii preotului, cântările cantorului, constituția patriei judeului și așa mai departe, ear' noi vom face excursiune pe la băile de lacrimi din California.

Vasiliu Nossă,
învățător.

Desmințire.

Agârbiciu în Octombrie 1906.

În Nr. 37 al On. D-Voastre ziar sub titlul »Stări triste« un individ necunoscut sub anonimul »Trecătorul« debitează la adresa mea niște astfel de fapte, pe cari eu nu le-am făcut și prin care voiește să mă înnegrească înaintea On. public, după ce înaintea consătenilor mei nu mă poate. În forul conștiinței sale, știe însă, că acelea sunt scrise cu scopul de a face din oameni de omenie, oameni de nimica și întors.

Dar' zădarnică sfortare. Marele public poate crede cum îi place; noi însă știm cum stă lucrul și credem cum e adevărat. Iar' pretinsa agitație în contra preotului meu nu e decât o idee fixă, prin care voiește să ducă forurile bisericești în rătăcire, ca acelea să-mi devină dușmane. Prin urmare întreg acel articol în declar de calumnie.

Dar' ca să se vadă, care e adevărul, îmi permit să lăsa să urmeze declarațiile martorilor oculari (de față), cari, cred eu, sunt singuri competenți a face lumină în aceasta afacere.

Iată-le dar':

DECLARAȚIE.

»Subscrisul declar ca anteprenor al școlii gr. or. din Agârbiciu, că având ocaziune de a fi la licitația turnului în 13/26 VIII. și după licitație fiind pofit din partea comitetului gr. cat. la un pahar de vin; iar' între pahare având voie subscrisul de a toasta, cerându-mi voie dela părintele Ioan Botezan, ca să roage comitetul a mă asculta, iar' în vorbirea mea între altele am vorbit despre trista soartă a noastră a Românilor, care ne devine din cauza preoților și a învățătorilor, pe cari în multe afaceri nu mai putem conta, cum de pildă s'a întâmplat cu preotul gr. or. Ioan Muntean, fiind suspendat din comuna Agârbiciu, din cauza păcătoșilor sale.

După mine a tostat părintele Botezan, apoi urmează dl inv. Elia Câmpăan și în urmă toastează Niculae Lupp la dorința comitetului și în șpețial la a mea.

Iară cu părere de rău, că la primul cuvânt a fost întrerupt de preotul Ioan Botezan cu cuvintele: »Estia's estea, mă!«. Pe când vorbitorul vorbea tare la loc și la obiect, și în întreaga-i vorbire mereu a fost apostrofăat cu cuvinte murdare, așa încât mă mir că a putut să-l sufere cu apostrofări nedrepte.

Între acestea membrul Ștefan Dopp se scoală dela loc și îl roagă pe dl părinte, ca să-l lase să vorbiască, iar' dânsul punându-i mâna în piept îl împinge, văzându-și apărătorul intrând pe ușa adoă Dionisie Radu, numitul creștin gr. or. în articolul »Stări triste« Nr. 37 al »F. Poporului« cu revolverul ascuns. Ștefan Dopp împins fiind s'a apărât; iar' eu mereu îl trag pe popa, căci tot mereu voia să dea. I-am mai zis: »Dăți pace, nu vezi, că poți fi bătut«. Iar' el a răcnit: »Și eu am oamenii mei«, și în adevăr creștinul gr. or. s'a năpustit asupra celor în potcă: acela, care intrând în școală s'a preumblat de trei ori în sus și în jos, punându-i în uimire pe oameni și întrebând: »Cât costă un ochiu de fereastă«. Fiind întrebat pentru ce? A zis: »Să arunc mărul acesta pe fereastră!«. Până la intrarea lui preotul s'a certat, însă nu s'a bătut, numai prin venirea lui s'a năpustit asupra membrilor din comitet. Eu însă n'am auzit dela Dionisie Radu nici un cuvânt de pace, fără asvârlindu-se ca nebun asupra membrilor încăierăți cu popa«.

(Va urma.)

Economia Argentinei.

Intre statele din America de sud, Argentina este cel mai înaintat în privința economică. Pe când mai înainte de asta cu 30 de ani era un stat sărac, care își cumpăra (importa) chiar și bucatele de lipsă pentru nutreț din Statele Unite, Chili și Turcia, pe atunci în anul trecut a vândut (esportat) numai bucate în preț de peste o sută milioane dolari.

La aceasta vânzare însemnată de bucate, Argentina a putut ajunge numai în urma poziției sale geografice favorabile. În adevăr țărmurile ei 'i spală Oceanul, care apoi transportează cu ajutorul corăbiilor bucatele în toată lumea. Afară de Ocean mai ușurează transportul bucatelor încă și număratoarele râuri navigabile.

Dar' Argentinienii încă nu sunt mai puțin practici, decât ceilalți Americani. Văzând ei adecă că bucatele li le cam concurează celelalte state, s'au apucat și au început a le prelucra în făină. Morăritul lor a luat în timpul din urmă un avânt atât de puternic, încât a pus în uimire pe toți, câți au văzut producțiunea lor bună și ușoară a tot felul de făină.

Argentina are o suprafață de 101.25 milioane de hectare potrivită pentru cultura bucatelor. Dar' până acum nu sunt lucrate din suprafața aceea decât 8—9%, adecă 8½ milioane de hectare. Din suprafața aceasta apoi 3 milioane hectare sunt cultivate numai cu grâu, ear' restul cu alte sămănături sau plante de nutreț. Cultura bucatelor, adecă aratul săpatul, sămănatul, seceratul, imblătitul ș. c. l. se fac mai tot cu mașinile mănate de puterea aborului și a electricității.

E de însemnat, că deși Argentina produce atâta po'op de bucate, totuși consumațiunea acelor nu face pe an mai mult, ca 160 chilogrami de un locuitor. Imprejurarea aceasta încă contribuie foarte mult, ca ea să poată vinde pe fiecare an o cantitate așa mare de bucate.

Causa, pentru-ce nu mănăcă Argentinienii mai multă pâine, este a se căuta în economia lor înfloritoare de

vite. În adevăr ei se și nutresc mai cu seamă cu produsele vitelor, precum e: laptele, brânza, untul, carnea și tot felul de conserve de carne, pe cari le transportează une-ori și peste Ocean în alte state, pe anumite corăbii, ai căror părți sunt cupțușiți cu ghiață, sau cu anumite aparate cari pot să producă înghețarea cărnurilor proaspete. În modul acesta apoi ei le pot transporta pe mare cu lunile, fără ca să capete vr'un miros neplăcut, sau să se strice.

După o conscriere mai nouă a vitelor, se află în Argentina: 5 milioane de cai, 27 milioane de vite cornute, 110 milioane de oi și 1 milion de porci. Numai Rusia și Statele Unite din America întrec Argentina în ceea-ce privește creșterea și ținerea cailor.

Cu economia oilor Argentina stă în fruntea tuturor statelor de pe pământ. Numai cât aceea economie nu aduce atâta folos, ca în alte state. Astfel, pe când în Australia de pildă dela 80 milioane de oi, se vinde lână și alte produse de ale acelor în preț de 100 milioane dolari, pe atunci Argentinienii dela 110 milioane de oi, vând numai de 44 milioane de dolari. Scăderea aceasta provine parte dela solul mai prost de oi al Argentinei, parte că nici lână nu se îngrijește cum se cade până la vânzare.

Pentru esportul de carne și conserve lucră anumite societăți mai mari. Intre acestea cea dintâiu e Sausinena și Comp., care lucră cu un capital de 3 milioane de dolari și taie pe an câte 75 mii de vite cornute și 1.289,000 de oi. River Plato cu același capital, care taie pe an câte 75 mii de vite cornute și 1.120,000 de oi. Fresch Met și Comp. cu un capital de 2 milioane de dolari, care taie pe an 56 mii de vite cornute și 1.019,000 oi ș. a.

Societățile numite, cari sunt într'un număr de 11 mii, taie pe fiecare an atât pentru consumul din lăuntru al țerei, cât și pentru esport 850 mii de vite cornute și 12 milioane de oi. Care va să zică se taie pe fiecare an 3% din vitele cornute și 11% din oi. Acest consum uriaș a ridicat apoi așa de mult economia vitelor în Argentina.

Dar' nu numai consumul numit, a dat un avânt așa puternic economiei de vite, ci și pășunatul, care este unul dintre cele mai bune și mai potrivite de pe fața pământului. Argentina are adecă un pășunat, care se estinde pe un teritor mai mare ca de 100 milioane hectare.

În legătură cu acestea mai contribuie la ridicarea economiei de vite și societățile numite, cari prin aparatele lor de a îngheța carnea și conservele și a le transporta în starea aceasta și peste Ocean, pot să lucre chiar și pe timpul acela, când vitele pătimesc de oare-cari boale lipicioase, pe când alte state, cari esportă vitele vii, pe timpul de boale, trebuie să înceteze cu totul esportul acelor și să stea sub carantină.

În anul 1904 s'au apucat mai mulți capitaliști mari, și au înființat astfel de societăți pentru tăiatul vitelor, fabricarea de conserve și transportarea cărnii proaspete și în Brazilia, care se află tot în America de sud. De vor isbuti și aceia cu transportarea cărnurilor proaspete și a conserveelor de carne pe piețele din Anglia, Spania, Portugalia și Italia, unde până acum a transportat mai cu seamă Argentina, atunci aceasta și-a căpătat un dușman de moarte în Brazilia.

Ce e drept, că pe piețele noastre până acum nu s'au prea transportat astfel de carne și conserve. Dar' dacă până acum nu s'au transportat, se poate întâmpla, ca în viitorul cel mai apropiat să se transporteze, pentru-că Americanii în privința aceasta sunt cu mult mai practici ca ai noștri. De aceea am crezut, că nu va fi de prisos, ca se le cunoaștem mai de aproape și noi, nu numai economia lor, ci chiar și modul acela, cum știu ei să-și vândă produsele lor de carne și conserve.

Ioan Georgesou.

Expoziția națională din București.

— O mică descriere. —

Minunată este expoziția națională din București și descrisă și laudată a fost nu numai în foile române, ci și în cele streine. Ea a revărsat raze de lumină și de glorie asupra întreg neamului nostru, care și prin aceasta

VESELIA.

Foia glumească a Foii Poporului. —

Plânsoarea norodului țigănesc.

De Aurel Delascuța.

(Urmare.)

Ori stai doară la 'ndoială?
Ori vrei să facem tocmeală?
Doară noi demult știam,
Că chiar și moșu Hadam
Hinc'a fost d'al nostru neam!
N'avut pinteni, nici țipici,
Sfintu ha purtat hopinci!
Moașa Eva-apoi, bătrîna,
Ea ș'a stors singură lîna,
Iar' fuse de tors și furcă,
I-a făcut strămoșu Burcă!

Ști dar' Luminat, drept
Neamului nost hînjelept!

Vezi, că legea țigănească,
Ca și legea jidovească
Mult hare să se lățiască!
Ș'o să domnească pămîntu,
Cum ho poruncit Preasfîntu,
Să hie numa ho turmă
Și-un păstor în ha ei urmă:
Turma noastră țigănească,
Și-un țigan s'o stăpânească!

Hacum se spunem șe rele,
Ne-aduc hîn țara belele,
Să le cunoști, hîmpărate,
Și să le hîncunjuri toate,
Că hîpi pot haduce moarte:
Rele-aduc reufăcătorii,
Și ei sunt judecătorii,
Cari hîn legea hungurească,
Vreau minciuna s'o croiască,
Și ne strică'n hori ce pas
Cu pocitul lor de glas!

Ei ne strică 'n toată treaba,
Că ne iau, hoții, cu graba,

Ne sucesc, ne răsucesc,
Hapoi zic de ne'mblătesc
Și »tulvai!« — ei glăsuiesc
Hîn pușcărie ne bagă,
Cum bagi cașu hîn desagă,
Ce gîndești, că hun rău mare
Fașem, când strigăm, ști tare:
»Io spui horba țigănește,
Că-i dulce, nu hungurește?!...«

Cerem Hînlîțimei Tale
Să hîi iai la trei-parale,
Să-i jupoi de roși cojoace,
Și să-i faci turbat să joace
Cu plesna dela gîrbace!
Că țara cu-așa nevoi,
Va hajunge hîn noroi,
Și-o să-și piarză toată fala
Cu truda și cu tîndala,
Și rușine-o să pățească,
Ca țara hai hungurească!...

Cerem, ca 'Nălțimea Ta,
Să fași legea de hașa,

și-a arătat vrednicia și destoinicia sa pe terenul muncii.

Mulți din cetitori nostri au vizitat-o, dar sunt iarăș mulți, cari din diferite pricini, n'au putut să facă drumul Bucureștilor.

De aceea ne pare bine, că putem da în cele ce urmează o descriere baremi în parte a frumoasei expoziții, făcută de un prieten al foaiei noastre, de dl învățător Nic. Iosif, din Draos, după cele ce a văzut și după impresiile, ce le-a primit. Descrierea aceasta servește ca întregire la descrierile parțiale, ce le-am dat despre expoziție, începând dela deschiderea ei, iar dlui Iosif îi aducem mulțumite pentru osteneala ce și-a dat-o, scriind pentru »Foaia Poporului«.

Și acum dăm cuvântul dlui Iosif:

De nouă ani nu mai văzusem țara românească și Bucureștii, și cine știe, poate că nici n-ași mai fi avut parte a o vedea, de nu era expoziția. Ei dar! reducerile pe calea ferată, frumoasele serbări naționale și mai presus de toate dorința vie de a te afla cel puțin câteva zile în mijlocul acelora, cari vorbesc o limbă cu tine, a te bucura și tu împreună cu dâșii de frumoasele progrese, pe cari frații tăi, sub conducerea celui mai înțelept rege, le-au putut realiza în timp așa scurt: aceste toate te fac să învingi greutățile și pedecile budgetare, cari durere pe noi dascălii români la tot pașul ne urmăresc.

Nu voi să intru în amănunte, arătând cauzele, cari contribuie la situația nu tocmai de învidiat a bietului dascăl român din patria aceasta, poate voi avea ocaz' une a o face altădată.

Aici am cu totul alt scop și anume: să descriu pe cât îmi va fi cu putință, frumoasa expoziție de pe câmpul Filaretului, de care pot fi mândrii toți cei ce cugetă românește. Deși sunt convins, că icoana ce voi reda-o va fi numai o slabă copie a lucrurilor adevărate, totuși mă voi sili pe cât voi putea a spune ceea ce am văzut.

La cinci oare dimineața ne-am urcat în tren și la opt seara trenul intră în gara Bucureștilor, fiind siliți să facem și câteva oare de așteptare în garile Brașov și Predeal. Firește în decursul călătoriei n'am fost scutiți nici de im-

presii, cari se ivesc în tot momentul la astfel de ocaziuni.

Dela gara Brașov călătorii se sporră așa de tare, încât trenul era ticsit de public, mulți neavând loc să stea nici în picioare.

Îndată ce porni trenul din Predeal se cunosc că suntem în altă țară. Trenul mergea cu o repeziciune uimitoare, față de cel de aici. Vagoanele erau deschise, ori și cine avea voie să stea unde-i place chiar și pe scara vagonului, iar călătorii mulțumiți ziceau unii către alții. »Să cunoaște că suntem în România liberă«.

Trecurăm pela mai multe gări, între cari cele mai însemnate sunt Sinaia și Câmpina, iar pela unele gări o mulțime de fete îmbrăcate în frumosul costum național vindeau călătorilor diferite soiuri de poame.

La vr-o trei ciasuri după ce trecurăm de Plocești, intrarăm în gara de nord din București. Am ajuns deci în mândra capitală a României »Parizul Orientului« cum o numesc unii.

Ce viață zgomotoasă! Oamenii aleargă pe străzi, ca furnicile într'un furnicar, apoi afară de cei pedestri trăsuri, tramvaiele și automobilele încă sunt pline de cei mai groși la pungă, sau de cei cari vreau să ajungă mai curând la locul destinat.

A doua zi, după ce somnul își luase vama dela noi, recreați ne îndreptăm către expoziție. Calea către expoziție duce pe strada 11 Iunie. La capătul străzii se află o mică piață, care este luminată noaptea de 4 lumini electrice foarte puternice, închise în nește globuri reflectoare, cari toate atârână de o columnă de fer. Dacă treci columna ajungi la intrarea principală, care este o poartă monumentală în forma unui arc de triumf și pe care stau scris datele 1866—1906 și »40 de ani de domnie glorioasă«.

Dacă intri pe poarta principală ajungi față'n față cu o statuă de bronz, dela care se încep două alei principale, una la dreapta și cealaltă la stânga, iar între ele un fel de grădinuțe preserate cu mii și mii de flori. Te duci pe aleie înainte, dai de statuia unui bărbat în-

semnat, al marelui democrat C. A. Roseti.

De ambele laturi ale aleelor se ridică pavilioane frumos clădite, așa la dreapta pavilionul monopolului, al agriculturii și al domeniilor, la stânga se înalță pavilionul industriei și cel regal. Mergând pe aleie mai înainte dai de un lac destul de mare, care servește și el pentru mai multe distracții.

Dacă apuci pe alea din stânga lacului, dai de o îngrăditură de sârmă, care închide o parte a lacului, un fel de sin, ce se desparte din lacul cel mare, iar în partea închisă se află fel și fel de pasări de baltă precum: Cocostârci, rațe și găște sălbatice, cocori, berze, lebede, ba chiar nici peunii nu lipsese.

În mijlocul lacului acela mic se află o insulă, pe care este construită din lemn de mesteacăn, un fel de căsuță pentru pasările acelea. Afară din raion nu pot zbura, din cauză că aripile le sunt tăiate.

Preste strămoștoarea ce leagă ambele lacuri duce un pod mic, lucrat după modelul dela țară. Treci preste el în partea cealaltă a lacului, acolo dai de mai multe chioșcuri, făcute din bucăți de lemn de mesteacăn cu coajă și închise cu sârmă. În chioșcuri se află mai ales pasări răpitoare, precum: într'unul sunt vulturi pleșuvi, în altul vulturi de ceialaltă (pajure), apoi am mai văzut chioșcuri cu ulii, cu bufnițe, cu turturele, cu vrâbii, cu veverițe și cu mâțe sălbatice.

În apropierea de chioșcuri se află o mică grădină, închisă asemenea cu sârmă, destinată pentru căprioare; am văzut în ea 3 căpriori și 2 căprioare. Pornim înainte ca să ajungem la palatul artelor, pe care voiam să-l cercetăm mai întâi. Așa dară vom începe cu:

Palatul Artelor.

Palatul artelor este zidit pe un deal, partea cea mai ridicată din expoziție; dela lac numai așa ajungi la el suindu-te pe nește cărări în formă de trepte, iar la intrare asemenea urci mai multe trepte de piatră. În partea stângă a intrării se află statuia marelui poet

Că hori cum vrem s'o sucim,
Și-ori cum vrem s'o talmăcim,
De hibă noi să nu him!
Că noi sintem neam cinstit
Și lui Devla mult iubit!
... De vezi hîn iarbă vr'o curcă,
Legea spune: iarba'rcurcă!
La tîrg vr'un cal de găsești:
Tîrgu-i, ca să — tîrguiești!...

Și cum le cunoaștem bine
P'aste bidigăni străine,
Cerem, Hînălțat Stăpân,
Să lași să-i băgăm hîn sîn,
Hori hîntr'o clăie cu fîn,
Să le dăm foc, ca să arză,
Neamu tot să li se piarză:
Neamu de solgăbirăi,
Hai Țiganilor călăi,
Bată-i Precesta mișei
Prăpădiți și vai de ei!

(Va urma.)

Împăratul șerpilor.

— Poveste de Parteniu Giurgescu. —

(Urmare).

Moșul îndată cu trei plesne un biciu luând, prinsă în trei părți a lunei dinel mereu pocnind. Strânsă se șoareci cei din lumea toată, căpătând poruncă la lucru 'ndată. Erau câteva milioane, multe mii și nouă sute.

Ciobanul sub stog așternând puse lepedee multe. Cătră mează noapte stogul fu deșertat, grâul la moară și pe pod era cărat, făina se cerne, pita-i frământată, alții cuptorul zidind, fac foc, pun pe lopată.

Pe când se scoală șerpele 'ncoronat, pâne bună, caldă pe masă a aflat. »Să trăești voi nice, nu vreau a te zăbovi, lucrul al doilea ți-l dau a-l îndeplini: Uită colea cea pădure mândră, întru care cucul, mierla primăvara cântă, tu pe dimineață fă să nu mai fie, și arând ținutul pune 'n locu-i vie, pe mâne în zori de zi de acolo struguri vreau a mânca. Asta s'o 'mplinești, căci de nu »vai de pielea ta«.

Ciobănașul iară la moșu-i alergând, spunându-i ce are a face, greu suspinând, »fii pe pace nepoate 'ți voi ajuta«. Și luând biciul din patru plesne pocnea. În patru părți a lunei el a tot pocnit, căți uriași pe lume acolea au venit. Iară moșul dându-le poruncă ce au a face. »Implini-vom toate, dormi și fi pe pace«. Iară dâșii la lucru s'au apucat, toată pădurea cu rădăcini cu tot a cărat. Puindu-o în stângini în valea cea mai largă, și având locul, via fu sădită cu cea mai mare grabă. Unii suflau de ăl cald, struguri a-i coace, cu ciuru apă cărau alții încolo și și 'neoace.

Iar dimineața când al șerpilor împărat se trezi, pe masa-i aurită vin și mândri struguri zări. Cu cea mai mare poftă el i-a îndopat, iar cătră ciobănaș așa a cuvântat: »Încă un lucru am de a ți mai spune: Să-mi aduci cununa tatii din cealaltă lume. Dacă asta împlini-vei, a ta va fi și a mea lume«.

Ciobanul amar plângând la moșul-său duce-se anume, spuinu-i vorba ce a fost căpătat, dela mai marele șerpilor împărat. Moșul

V. Alexandri, făcută în mărime mai mare decât naturală.

După ce contemplăm câteva momente, pe »regele poeziei, veșnic tânăr și fericit«, intrăm în palat, aproape de ușă însă am rămas locului nehotărâți în care parte să ne îndreptăm și ce să cercetăm mai întâi. În fața noastră lupoanca de bronz alăptând pe fundatorii »Cetăți Eterne«, sus atârnat de nește colonne tabloul regelui Carol, cel mai mare tablou pictat văzut de mine, la dreapta și la stânga tablouri cu diferite subiecte naționale și cu diferite chipuri scumpe ori și cărui bun Român. Un adevărat templu al culturii naționale.

În fine ne pornim și-o luăm la dreapta. Aici din mulțimea tablourilor văzute mi-a rămas în memorie următoarele: al lui Cuza Vodă, Cogălniceanu, C. Negri, Brătianu, Roseti, V. Boerescu, Tudor Vladimirescu, V. Alexandri, M. Eminescu precum și Voivozi de ai ambelor țări Muntenia și Moldova, apoi o mulțime de busturi tot de ale bărbatilor însemnați.

Dacă am vizitat partea dreaptă ne-am urcat pe scara de marmură în apartamentele de deasupra, cari au forma de galerie. La cotitura scării se află 5 păpuși în mărime naturală, închise în sticlă, cari înfățișază costumele doamnelor române din diferite timpuri, precum: Voichța lui Ștefan, Despina lui Neagoie, Ruxanda lui V. Lupu și 2 mai moderne.

Ajunși în galerie o luăm la dreapta trecând prin mulțimea tablourilor, cari ne farmecă privirea, între cari se disting ale lui Aman, Mira și Obodeanu. Dintre tablourile naționale îmi reamintesc: Lupta lui Ștefan la Podul Înalt, la Războieni, în codrii Cosminului, apoi Cea din urmă noapte a lui Mihai, Intrarea lui Mihai în Alba-Iulia, Lupta d la Călugăreni și moartea lui Mihai, apoi încă mai multe scene din războiul de neamănare, precum și Regele Carol în diferite poziții.

După ce ocolim galeria ne-am dat jos iarăși pe o altă scară de marmură, nu pe care ne am suit. Jos între capetele celor două scări se află cele

cu nepotul îngândurat pe câmp se porniră și văzând o turmă de oi, îndreptându-se către ea, se opriră. Și făcură un foc, cum se face în câmp, înghiți-vă vre-o oaie focul? fu al lor gând. Asta neîmplinindu-se s'au mai depărtat, nu preste mult de nește porci ar fi dat. Și făcând foc spre a vedea, nu cumva vre-un porc focul va lua? Ne voind nici unul mai departe au mers și văzând boarii cu boii au stat din purces. Făcut-au iară focul ca nu cumva, venind vreun bou focul va îndopa. Și de astă-dată ei s'au înșelat, luându-și sumanele mai departe au alergat.

Nu mult se osteniră, căci văzură de cai o stavă, și strângând lemne, făcură foc, așteptau cu grabă, nu cumva dintre cai va veni care-va, făcându-le bucurie, focul în el va lua? Spre marea lor mirare un cal iată, cel mai șdiupit, mai urit din stava toată, către ei sosește și focul îndată îl înghite, jarul și cenușa toată. Iară moșul zice către a lui nepot: Pân' la marginea lumii, mergi cu cal cu tot. Cu de teiu căpastrul acesta să-l cam atingi. El se va preface piatră, tu în jos să pleci.

(Va urma.)

2 poduri peste Dunăre în miniatură, Podul lui Traian și Podul »Regele Carol«. Podul lui Traian e așezat pe 20 stâlpi, de piatră, iar partea cealaltă a podului e de lemn și la capetele podului pe ambele maluri cele 2 cetăți de pe vremuri, asemenea în miniatură. Tot acolo în apropiere se află și Sarmisegetuza, capitala Daciei, în miniatură.

Am fi rămas încă mult timp în frumosul-palat, dar timpul era scurt și aveam încă multe de văzut. Am eșit deci din palatul artelor cu sufletele îmbogățite cu frumoase amintiri și luându-o la dreapta, ne-am oprit la turnul lui Tepeș Vodă.

(Va urma.)

Din America.

— »Ulpia Traiană«, societate de ajutoriu reciproc și cultură în Erie Pa. —

Vom simți o nespusă satisfacție, că articolul nostru care tractează despre un lucru românesc și nobil, va avea aprobarea prețioasă a fraților români și a publicului cetitor, care are dreptul să j. dece în mod corect.

Altfel cu mândrie susținem faptul laudabil și mândru, că există în orașul acesta Erie Pa mulți frați Români într'al căror piept bate cu tărie și ne-n-cetat, un suflăt cald de român.

Acestea persoane inteligente și demne de istoricul nume cel poartă, ca să nu calce, zisa nemurătorului poet: »Uniți-vă în cuget, uniți-vă'n simțiri«, au înaintat o petiție cu 40 subscrieri societății »Unirea Română« din loc, cerând modificarea unor puncte din statute, cari pe mulți i opresc de a trece pragul societ. »Unirea Română« și mai ales că mulți din cauza aceasta au eșit din societate.

Noi întotdeauna am voit ca nu 2 societăți ci una puternică să fie, deoarece toți suntem fii ai unei națiuni.

Însă societ. »U. R.« a găsit de cuviință să nu ne răspundă în nici un mod, fapt care ne-a îndemnat la lucru. Văzându-ne tratați astfel, am fost și a fonda o a 2 a societate, care a avut loc în 7 Octomvrie 1906.

Rezultatele sunt bune, s'au înscris 38 membri fondatori, și alți mulți doritori, cari din diferite afaceri n'au putut lua parte, se vor înscrie tot ca membrii fondatori la a doua adunare gen, când se va alege și consiliul de administrație, deoarece de prezent suntem constituiți numai în comitet provisor de 15 persoane, pentru facerea statutelor, având președinte provizor pe dl I. Criștiu, secretar I. N. Șufană, V. Le-luțiu și C. Ciugudean suplenti, I. Schitea caseriu, la alegerea formală vom mai reveni. Deie D zeu bună înțelegere, prosperitate și progres.

În numele societății »Ulpia Traiană«:
V. Leluțiu.

Dare de seamă și mulțumita publică.

Din Armeni.

Dintre iubii nostri credincioși, cari se află în America de nord, au contribuit următorii cu obolul lor pentru biserica gr.-cat. din Armeni și anume:

Nicolae Dragomir 4 dolari, Nic. Opreș 2 d. Vasile Opreș 3 d. Ioan Grila, Ioan Neamțu

și George Muntean câte 1 d. Toma Dragomir 2 d. Moisă Bratu, George Neamțu, Vasile Constantin, Ioan Muntean, Ilie Opreș, Mihailă Dușă și Alexandru Ioșă câte 1 dol. toți din Armeni, Gavrilă Străjan, Vingard 25 c. George Milea, Eva Milea, George Stoia și Nicolae Velican din Veștem și Pătru Turcu, Șura-mare câte 10 cenți, Ioan Precup, Apoldul-mic 20 c. Ioan Dregici, Sas-Sebeș 20 c. Vasile Avram, Dostat 25 c. Nicolae Muntean, Macsim Belășu și Ioan Opreș Simil din Armeni câte 1 d. Toader Popa, Nicolae Popa, Nicolae Florea și Ioan Stănescu câte 25 c. Nicolae Bozdog 1 d. George Nicoară 25 c. Marie Nicoară 25 c. Moise Curia 1 d. Ioan Curea 50 c. Moise Oprean 1 d. Ioan Domnar 25 c. Ioan Cojocar 50 c. și Nicolae Comăneasă 25 c. toți din Apoldul-mic, Ioan Stănila, Călvășer 20 c. Sofia Stănila. Călvășer 20 c. Brezan Augustin, Răvășel 10 c. Nicolae Stoia, Călvășer 25 c. Ioan Buta, Apoldul-mic, Nicolae Oprean, Apoldul-mic, Onu Crăciun, Pianu de jos, Ștefan Dragomir și Simion Arion câte 50 c. Ioan Săbău 25 c. Ștef Irimie 30 c. Simion Dragomir 10 c. și Simion Moga 25 c. toți din Ohaba, Nicolae Jujman, Dostat 50 c. Ioan Arcaș, Armeni 1 d. Ioan Comănicu, Bogatul-român 50 c. Nicolae Albu, Ludoș 50 c. Ioan Anghel, Ciugud 25 c. Ioan Cosma, Sângătin 50 c. Ioan Boiltean, Nicolae Fărcaș și Ioan Lazar din Apoldul-mic câte 25 c. Ioan Magdu, Șura-mare 30 c. Ioan Muntean 10 c. Ioan Vasil și Ioan Muntean din Apoldul-mic, Nicolae Muntean, Topârcea și Raveca Jancu, Topârcea câte 25 c. Ioan Moahan 50 c. Nicolae Bălțean 25 c. Ioan Cădea, 10 c. Dumitru Curea, Ioan Oprean, Dumitru Stănescu, Ioan Topârcean, Moisă Fărcaș, Nistor Domnar toți din Apoldul-mic și Ioan Fleșer, Toarcă câte 25 c. Ilie Preda 50 c. Ilie Dragomir și Ilie Curea din Apoldul-rom. Iosif Tatu, Alțina, Toma Aldea, Ilinbav, Ioan Roman, Bărghiș, Ioan Cristea, Daneș, Vasile Prodea și George Cosma câte 25 c. și Ilie Voic din Bogatu-român 30 c. Ilie Mandravel, Apoldul-mic 25 c. Izidor Popa, Sângătin 50 c. Ioan Fleacă, Apoldul-mic, Mihailă Găinar, Lascud 1 d. Nicolae Răpuntean, Sângătin 50 c. Ioan Ioarță 1 d. Filip Teran și Nicolae Teran din Secaș Presaca câte 50 c. Ioan Popa, Dostat 1 d. Ioan Gusan și Paraschiva Gusan din Sângătin, Ioan Mozar, Lungoiu și Ioan Muntean, Ludoș câte 25 c. Moise Ursu, Apoldul-mic 50 c. Ioan Turcu, Vingard 25 c. George Turcu, Vingard 25 c. Ana Răpuntean, Sângătin 50 c. Marie Svaita, Bogatu român 25 cenți.

Pentru care binefacere, stimatilor contribuenți în numele comitetului parochial și-a poporului gr.-cat. prin aceasta li-se aduce sinceră mulțumită publică, rugând pe Atotputernicul D zeu să le răsplătească înzăeit binefacerea.

Simion Opreș,
preot gr.-cat.

SFATURI.

Scoaterea petelor. Petele de smoală și păcură se pot scoate din haine în modul următor: Se coase pata jur împrejur cu un fir alb și se acopere apoi cu un gâlbinaș de ou. Haina se acată apoi și se lasă să se usuze. Mai târziu se spală pata cu săpun obicinuit și cu apă caldă. Dacă haina e veche și pata de demult, este mai dificilă a o spăla întreagă, căci unde a fost pata rămân urme și e mai curată, ca restul.

„Călinarul Poporului“ pe 1907,

a apărut cu cuprins bogat, atât calendaristic-statistic, cât și literar. Afară de partea calendaristică cuprinde statistica instituțiilor noastre culturale-bisericești-economice, (biserici, școli, reuniuni etc.) după cele mai noue date.

Partea literară bine îngrijită, cuprinde: Răspândirea Românilor. Colinde. Preotul ca păscăltor (Anecdota). Despre răni (Din medicina populară). Impărăție țigănească (Anecdota în versuri). Cum trăesc studenții din Blaj? D zeu știe (Poveste), apoi poesii populare, articli economici, poesii, glume ilustrate etc. și *Răvașul*, întâmplări de peste an dela noi și din străinătate.

Călinarul e împodobit cu multe ilustrații, între cari amintim portretele Regelui și Reginei României, al metropolitelor Șaguna și Mețianu, a dep. dietal Dr. Teodor Mihali, a poetului O. Goga etc. *Tărgurile* sunt în ordine alfabetică și fără greșeli.

Prețul 40 bani și 5 bani porto. Se află de vânzare la librăria „Foi Poporului“, Sibiu (str. Macelarilor nr. 12) și la librăriile dela noi. Revânzătorilor se dă rabat convenit.

NOUȚĂȚI.

Adunare învățătorească. Reuniunea învățătorilor români gr. cat. din ținutul Lugo-jului își va ține adunarea generală anuală în Oravița, în 11 și 12 Nov. c. având trei ședințe, cu un program bogat. Președintele reuniunii e dl Ioan Boroș, notar Ioan Ienea.

Procesul „Rev. Bistr.“ pentru abatere polițială de presă s'a pertractat Marți în 16 Oct. înaintea senatului de acuză al tribunalului din Bistrița — după cum scrie „Revista Bistr.“. Pro uratura a acuzat notița „Mari schimbări în țară“ din Nr. 13 dela Paști, în care s'ar cuprinde politică. Pe baza apărării făcute de dl Dr. Onișor senatul de acuză a respins acusa procuraturii și a sistat procedura. Procurorul a anunțat recurs.

Banca notarilor. În Timișoara și peste tot în comitatul Timișoarei sunt unele din cele mai bogate instituții financiare de tot soiul; cu toate acestea se lucră în timpul din urmă cu mare aparat pentru fondarea unei nouă bănci: a notarilor sudungari, ca societate pe acții. În o conferință recentă a notarilor din cercul Buziaș s'au subscris un număr însemnat de acții nu numai din partea notarilor, subnotarilor și a medicilor cercuali, ci și din partea aproape a tuturor funcționarilor administrativi. Precum se asigură noua bancă este simpatice întâmpinată și din partea multor mari proprietari din Bănat.

Ilustr. Sa dl Ioan cav. de Pușcariu, septemvir etc. a binevoit a dăruir fondului de 20 bani al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ 10 cor., iar „Fondului Victor și Eugenia Tordășianu pentru înzestrarea fetelor sêrace și cu alipire către Reuniune“ 10 cor., în total 20 cor. — Pentru această nouă jertfă adusă clasei noastre de mijloc, comitetul Reuniunii îi exprimă sincerele sale mulțămite.

românească în Mureș-Ludoș. Economul din Cluj a deshis o însemnat târg al Câmpiei. Figența dlui avocat Dr. I. s'a făcut în 15 Oct.

Vulcanul Vesuv a erupt de nou și a copleșit o parte a orașelului Torre del Greco. O casă țărănească a fost totul acoperită de lavă ferbinte. Două femei au ars în casă.

Focuri. Din Deda ni s'e scrie: În Deda, comitatul Mureș-Turda, s'a iscat în 18 c. un foc groaznic, care probabil, a fost urmarea urei și înțirilor. Focul s'a început sara la 8 oare și favorizat de vântul care în continu trage prin părțile acestea și a durat până la 10 oare când a fost aproape restabilită ordinea cu ajutorul funcționarilor dela tren. Pecând însă speram, că focul e aproape stâns, deodată izbucnește din nou focul și în o direcțiune contrară vântului în un grajd vechiu, de unde apoi și-au urmat calea mistuind 54 case cu toate supraedificațiile cu tot, între cari și ale vrednicului preot din loc Leon Popescu, neputând scoate aproape mai nimic. Peste 60 de familii sunt rămase în drum. Paguba s'e urca peste două sute de mii de coroane. — Gregoriu Ceontea.

— Despre focul din Deda li-s'a scris și foilor maghiare. „Bud. Hirl.“ e informată, că focul s'a iscat în grajdul primarului comunal. În câteva minute au prins flăcări toate casele vecine, între cari și poșta. Au ars peste 200 de zidiri. Paguba s'e urcă la 300 mii de cor. Femeia lui Zaharie Butilă a căzut cu un copil al ei în un părau. Femeia a fost scăpată, dar' copilul s'a înecat. În alte două comune din comitatul Mureș-Turda asemenea a fost foc, anume în Niomat au ars 5 case, în Ulieș 1 casă.

Falsificatorii de bani din jurul Clujului au fost osândiți săptămâna trecută la tribunalul din Cluj. Capul lor, proprietarul Păztohy a fost osândit la 3 ani temniță, Balla Iózsef la 2 ani, Segeșvari Ferenc la 1 an și jumătate, unii apoi au fost osândiți la câteva luni, iar 5 din acuzați au fost achitați.

Rară binecuvântare. O foaie medicală din Londra scrie, că acolo o nevastă tânără de 19 ani a avut în decurs de un an 4 băieți. Anume în anul trecut în 16 Oct. a avut două fetițe gemene și acum în 25 Sept. a născut doi copii gemeni. Toți 4 copii trăiesc.

Concurs. Prăvălia românească din Cernăuți caută un conducător pentru o filială dintr'un oraș dela munte din Bucovina. Bărbați tineri neînșurați, cari sunt în stare să depeie o cauție de cel puțin 2000 cor. și să se poată aplica într'o băcănie, vor primi la prăvălia românească un salariu fix și 5% din venitul curat al respectivei filiale. Ziarele române sunt frumos rugate a reproduce cât se poate de des această scriere de concurs. Eventualele oferte sunt a se trimite la prăvălia românească în Cernăuți.

Vifor uriaș. În insula Cuba a bătuit săptămâna trecută două zile neîntrerupt un ciclon sau vifor uriaș, care a făcut mari pagube. În Havanna au fost omorâți la 100 de oameni. Pagubele s'e urcă la 2 milioane de dolari.

Mari pagube au suferit și vapoarele dela țărmi. De pe vaporul Peerles vântul a aruncat în apă 30 de călători, cari cu toții s'au înecat.

Ucis de tren. La stațiunea Zam trenul a călcat pe inspectorul de linie Halász și i a sfâșiat în bucăți. Halász a murit îndată. Cauza nenorocirii a fost negrijea.

Convocare. Despărțământul „Alba-Iulia“ al Reuniunii înv. din Arhidieceasa gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, conforma §-lui 21 din statute, își va ține adunarea de toamnă Duminecă la 4 Noemvrie st. n. a. c. în comuna Oiejdea, la care avem onoare a invita P. T. membrii și pe toți binevoitorii școlii populare.

Din Program amintim: Prelegerea practică cu elevii școlii locale prin inv. A. Hornar. Rap. casariului și bibliotecariului. „Manualele de școală“ disertație de inv. I. Domșa

Procesele la pop. nostru și mijloacele primari s'ar putea abate pop. dela procese, disertație premiată. Alegerea comisiunilor pentru aprecierea prel. practice, disertațiilor și pentru încasarea taxelor. Designarea pers. disertante în ad. viitoare. Alegerea alor 2 membrii verificători. Alegerea biroului pe un nou period etc. Ioan Pampu președ. George Spățean notar.

Bărbați ucigași. Din două locuri din Ungaria vin știri despre drame familiare. În Kis-Kun-Halas un econom Ioan Korsos își temea femeia tină, cu care se cununase numai de un an. Femeia mai de multe-ori a fugit la părinți, dar' iarăși se rentorcea acasă. În una din seriile trecute sosind Korsos acasă a aflat ușa casei încuiată și femeia n'a voit să o deschidă.

A doua zi Korsos și nevasta lui s'au întâlnit la primărie. Korsos, fără să poată împedecă, a junghiat pe femeia cu un cuțit. Femeia a murit numai decăt.

În Haidusovata proprietarul Kaszás a puscat pe uliță pe nevastă-să, cu care era în dușmănie. Bărbații ucigași au fost prinși.

Pertractările la curtea cu jurați din Sibiu s'e încep în 5 Noemvrie c. Vor veni cazuri interesante la judecată. Pertractările sunt conduse de președintele tribunalului Dr. Kemény Gyula. Substitut este judele Iovian.

„Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ în serviciul copiilor sêraci. Societatea „Pomul de Crăciun“ pentru ajutorarea copiilor sêraci, fără deosebire de naționalitate, a dat Duminecă în 7 Octomvrie n. a. c. în sala dela „Gesellschaftshaus“ un concert la care a cooperat între alte reuniuni germane și „Reuniunea sodalilor români din Sibiu.“ Concertul a fost bine cercetat. Corurile au cântat spre deplina mulțămire a celor prezenți. Constat că și deastădată Reuniunea sodalilor s'a achitat în mod vrednic. Onoare conducătorului corului, Candid Popa. La ivirea pe podiu, corul, împodobit cu frumosul port sêlîstesc ce-l purtau damele, a fost întâmpinat cu furtunoase aplauze și cu strigăte de „trăiască“ din partea publicului german. A cântat „La fântână“ de A. Bena; în urma repetitelor aplauze a mai cântat o bucată afară de program. Comitetul Reuniunii a fost reprezentat prin v. președintele său dl G. Poponea și prin membrii: Fl. Crucița, Șt. Duca, N. Stoica, I. Părau și Ioan Marcu. Dintre corurile germane s'a distins corul reuniunii „Arbeiter Bildungsverein“, condus de neobositul măiestru de muzică Hermann Kirchner, care în curând nepărăsește, trecând în România, și lăsând negreșit regrete adânci în urma sa.

Strămoșul grăului. Un învățat neamț umblând și făcând studii prin Palestina, a aflat pe țărmul apusean al Iordanului grâu, care se prășește selbatic. Acest grâu îl prășeau vechii jidovi și învățatul neamț pe acesta îl ține de strămoșul grăului nostru de azi.

Congresul anarhiștilor italieni. În Ferrara a fost săptămâna trecută un congres al anarhiștilor italieni. Preșident a fost Ferretti. În congres s'a vorbit despre răscoala din Rusia, dar' nu s'e știe, ce s'a hotărît. S'e zice că s'a hotărît scoaterea unei foi anarhiste, care se iasă zilnic.

Cartea engleză: Românul american, atât de trebuincioasă celor ce sunt sau merg la America, a eșit în tipar în tipografia noastră în o ediție nouă, prelucrată cu îngrijire. Cartea, cum știm, e alcătuită de dl Victor Lazăr. Prețul 1 cor., și 10 bani porto, se poate procura la administrațiunea „Foi Poporului“.

Cununii. Dumitru C. Serbu și Ana N. Băjia își serbează cununia Duminecă, în 22 Octomvrie st. v. c. la 2 oare d. am. în biserica gr.-or. română din Poiana-Sibiului.

— Ioan C. Hândorianu și Ana I. Bozdog își serbează cununia, Duminecă în 29 Oct. c. st. v. la oarele 2 d. a. în biserica gr.-or. română din Poiana-Sibiului.

— Victoria Partene și Ioan Barna învățător își serbează cununia Duminecă în 28 Octomvrie st. n. a. c. la 4 oare p. m. în biserica gr.-cat. din Maieru.

Caz de moarte. În Sibiu a reposat în 21 l. c. Herman Simonis, oficial la banca „Vorschussverein” în vârstă de 40 ani. Repozatul a fost cunoscut și în cercuri românești. Inmormântarea i-a fost în 23 l. c.

Teatru german în Sibiu. Cum am amintit în nr. trecut, trupa d-lui Leo Bauer și-a început reprezentațiile Marți, în 23 l. c. în teatrul orașanesc din Sibiu, cu piesa în 5 acte: Frații dela St. Bernhard (Die Bruder von St. Bernhard) de A. Ohorn. Piesa a fost jucată foarte bine, escelând între alții regisorul W. Wilhelmi, Alf. Viebach, Fr. Günther-Pistol, Fr. Redl, drele C. Richter și Käthe Eulitz etc. Teatru a fost plin și publicul a aplaudat viu de repezite ori.

Miercuri s'a dat opereta „Der Bettelstudent” și Joi „Sherlock Holmes”, cu deplin succes.

Dl Leo Bauer are o trupă cu puteri escelente, asupra căreia atragem atenția publicului nostru. Prețurile sunt cele obicinuite. Inceputul reprezentațiilor întotdeauna la 7 oare seara.

La fondurile „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” s'au mai făcut următoarele daruri și anume: prietenii d-lui Tordășianu frații Ieronim Preda, directorul librăriei archidiecezane și Victor Preda, măiestru măsar (Avrig), dăruiesc „Fondului Victor și Eugenia Tordășianu, pentru înzestrarea fetelor sărace dar” cu alipire către Reuniune, fiecare câte 10 cor., în total 20 cor.; „Insoțirea de credit sêtească sistem „Raiffeisen” din Nucet 1 cor. Dr. Ghiță Măcelar, adv. și soția sa Agnes n. Cristea 5 cor. Ioan Damian, paroch (Nucet) 1 cor. Trandafir Scorobetu, paroch în Sout Sharon (America) 2 cor., Vasile Damian, protopresbiter, deputat dietal 2 cor. Ioan Hedu, sodal măsar, (America) 1 cor., dl prof. univesitar Ioan Bianu (București) 20 cor., dl Ioan German, catehet în Brad, din prilejul hirotonirii sale întru presbiter dăruiește „Fondului masa învățăceilor meseriași” 4 cor. și tot d-sa dăruiește „Fondului de 20 bani. pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare” 1 cor.; la acest din urmă fond au mai dăruit: Filip Suiagă, inv. (Lăpușnic) 5 cor. Ignatie Vișoiu, ales paroch în Vâlcele rele 1 cor. și Anastasiu Beșu, funcț. conz. din prilegiul aniversarului al 23-lea al nașterii sale 2 cor. Ioan Hanciu, comer. L. 10, Const. Popa, comers. L. 5, Nicolae Moisin, comers. L. 125, Vasile Roman, curelar, Simion Morariu, măsar și Nicolae Poiana, comers. fiecare câte L. 1 (cor. 1792).

Dar pentru biserică. Vrednicul și marinimosul domn comerciant din Seliște Dumitru Ghiboiu și soția sa au binevoit a dăruia în scopul zidirii bisericii nouă din Boz, suma de 10 cor. (zece coroane) pentru care faptă vrednică de urmat subsemnatul în numele bisericii amintite mă simț îndatorat a-le exprima și pe calea aceasta cele mai adânc și cordiale mulțumiri publice. Să-le dea D-zeu lungime de zile și resplată cerească. — Ioan Stângu, par. gr.-or.

Impărat nebun. Impăratul Annamului, (Asia) Tan-Tai a nebunit de curând. El și-a ucis câteva din femeile sale, chinându-le și a voit să ucidă și alți oameni, între cari și pe un ministru de al său. Stând Annamul sub ocrotire franceză, palatul împăratului e păzit acum de soldați francezi. Probabil că împăratul va fi lipsit de tron.

Numire. „Wiener Zeitung” aduce știrea că Majestatea Sa a numit pe dl Dr. Sextil Pușcariu profesor extraordinar pentru limba și literatura română la universitatea din Cernăuți.

Pentru gimnaziul din Brad Pentru fondul gimnaziului din Brad, spre a fi întregit la 8 clase, a dăruit dl Dr. Amos Frâncu, avocat în Cluj, în numele st. sale mame Ana și a repozatului său tată Ioan Frâncu, suma de 2000 cor.

Banca „Șoimușana” din Șoimuș va ținea în 1 Nov. c. o adunare gen. estraordinară, pentru a hotărî înființarea unei filiale în Șieu mare.

Statul primejdut. Doue surori din Ilia, Maria și Simina Boboc și-au împletit în păr panglici cu colorile românești. Fisolgăbirăul le-a pedepsit cu câte 6 zile închisoare, pe cuvânt, că ar fi primejdut statul. — Acum statul a scăpat de primejdie.

„Revista Economică” din Sibiu, organul băncilor române a trecut de sub direcția dlui Dr. C. Diaconovich, sub a dlui Ioan I. Lăpădatu din Orăștie. Administrația revistei rămâne de o camdată tot în Sibiu.

Încă un mandat nîmleit. Afară de mandatul lui Achim, Curia a mai anulat mandatul deputatului Dr. Kiszely (Párdány) și pe presidentul alegerii Armin Löffler l-a pedepsit cu 3600 cor. pentru că pe o comună n'a chemat-o la votare.

Expoziție de fotografii. În Sibiu există o societate a fotografilor amatori „Photoclub”, care are de scop răspândirea și perfecționarea fotografiei. Societatea a aranjat acum o expoziție de fotografii, bine succesă, cu 95 de fotografii, în cari sunt și unele grupe. Cu deosebire are espuse multe și frumoase fotografii dl consilier orașanesc senator Gustav Theis (15 fotografii), apoi sublocot. Al. Lupean și locot. Breudusian etc. Expoziția merită a fi cercetată.

Prețul bucatelor.

În Sibiu.

În 29 Octomvrie c. în piața Sibiului au fost următoarele prețuri: Grâu per hectolitru 76—80 chgr. cor. 10—1120; sêcară 66—70 chgr. cor. 7.20—8; orz 66—70 chgr. coroane 7.60—9; ovăs 36—46 chgr. cor. 5.40—6.40; cucuruz 72—76 chgr. cor. 8—10.50; crumpe 64—68 chgr. cor. 4—4.50; fasole 76—78 chgr. 15—16 cor.

În Lugoj.

Grâu prima calitate per hectol. coroane 13.20, Grâu de mijloc cor. 13, Sêcară prima calitate cor. 12.40, Sêcară de mijloc cor. 11.20, Orz prima calitate cor. 12, Orz de mijloc cor. 10.40, Ovăs prima calitate cor. 15.50, Ovăs de mijloc cor. 14, Cucuruz prima calitate cor. 13.20, Cucuruz de mijloc cor. 12.50, Mazăre cor. 56, Linte cor. 60, Fasole cor. 32, Cartofi cor. 6, Fân prima calitate un car cor. 4, Fân de mijloc un car cor. 3.50.

Producțiuni și petreceri.

Concert în Sibiu.

Vineri în 6/19 Octomvrie c. s'a dat în sala dela Gesellschaftshaus concertul Reuniunii române de muzică din Sibiu, cu concursul capelei orașanești. Programul a fost foarte bogat și esecutarea lui a ținut 2 oare. Piese au fost cele mai multe românești și numai puține clasice. În locul d-rei Delia Olar, indispusă, a cântat solo alt d-na Lucia Cosma, fiind viu aplaudată, împreună cu d-na Veturia Triteanu, cu frumoasa sa voce de sopran. Corurile asemenea au avut bun succes. Dirigentul concertului a fost dl Herman Kirchner, pentru ultima dată, fiind, cum am amintit, angajat la București. Public a fost foarte mult și aleș. Era de față și partea cea mai mare a deputaților congresuali.

Dela „Reuniunea română de înmormântare din Sibiu”.

— Primire de membri noi. —

Conformându-ne hotărîrilor luate de adunarea generală și de direcțiunea Reuniunii noastre de înmormântare, vestim prin aceasta obștea noastră, că la Reuniune se primesc membri noi, cari întruind recerînțele provăzute de statute, vor solvi taxa de înscriere cu 2 cor. și vor răscompăra din cazurile de moarte de până aci cel puțin 3 à 60 bani = cor. 180.

Spre orientare punem în vedere, că dela înființare (1900) și până acum am înregistrat la această instituțiune umanitară, 96 cazuri de moarte, după cari am solvit peste 10,000 cor. ajutoare și dispunem de o avere de peste 10 mii cor. în bani gata.

Când numărul membrilor înscriși va trece peste 600, vom înființa secția a 2-a independentă.

Sibiu 18 Oct. n. 1906.

Biroul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu”.

Pantaleon Lucuța,
prezident.

Vlo. Tordășianu,
secretar.

Emulsiunea Scott.

e în calitate sa totdeauna asemenea, deoarece la prepararea ei se folosește totdeauna numai lucrul cel mai bun, ce se poate procura cu bani, dexteritate și îngrijire. Se folosește la Emulsiunea Scott exclusiv numai cel mai fin oleu de ficat de pește norvegian și celelalte părți constitutive asemenea sunt totdeauna numai în calitate de clasa primă. Nu-i deci mirare, că puterea așa extraordinară nutritivă și vindecătoare a Emulsiunei Scott a aflat la domnii medici cea mai bună apreciere, cari o și prescriu foarte adeseori pentru tineri și bătrâni ca mijloc excelent de întărire contra slăbiciunilor de tot felul. Emulsiunea Scott întrece mult în puterea de efect oleul comun de ficat de pește.

Pentru veritabila emulsiune a lui Scott garantează semnul adaus aici, un pescar care duce pe spate o știucă mare.

Cu provocare la aceasta foaie, trimițând înainte 75 fil. în marce postale, servește cu sticlă de model Dr. BUDAI EMIL, „Stadtapotheke” Budapest IV. Váci-utca 34/50.

Prețul sticlei originale coroane 2.50.

Să capătă în toate farmaciile. 24 1—2

Să poate căpăta în tot locul

Kalodont

68 33—42

a lui Sarg

oremă de dinți neînconjurat de lipsă, păstrează dinții curați, albi și sănătoși.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI

Acillu. S'a sistat continarea, pentru-că în curând va apărea cartea.

I. Sp. în Anina. Nu știm bine, ce înțelegi sub carte pentru Concerturi? Carte posnaș e Nr. 6 din „Biblioteca Foii Pop.”. Cere catalog dela librăria archid. și dela Krafft de aici.

N. S. în Br. „Căldarul Pop.” pe 1907 poți procura câte vrei. La mai multe dăm rabat.

M. d. C. A mers scrisoare.

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul „Tipografiei” Henric Meltzer

Băieții se desvoltă cu ea deesebît de bine și nu sufer de tulburări de misture.

Făină pentru
Copii

S'a valorat escelent în casuri de vărsare, catar de mâte,
diaree etc.

În țeară și străinătate o recomandă multe mii de medici.
Cel mai bun nutremânt pentru băieți sănătoși și cari sufer de stomach.

Să capătă în farmacii și drogherii.

Fabrica de articli nutritivi diet. R. KUFKE
Viena I., și Bergedorf—Hamburg.

184 A 4-9

De dat în arêndă

este pășunatul de oi din Bruiu, 150 de jug.
catastrale, parte arător, parte fênaț. Doritorii
să se adreseze la **George Gergel** în
Bruiu (Brulya, per Nagysink).

242 1-1

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de
gingașă a se presenta odată în persoană, pentru-că
cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străină-
tate poți afla punctual locul, cauza, răspândirea și
starea boalei, ori-cât de adânc ar fi boala înrădăcinată
în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu sigu-
ranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea răului,
ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și
împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni
în persoană, atunci se-și descrie boala cu deamă-
runtul și după ce va fi esaminată va primi deslușirile
de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea
în cel mai mare secret. În scrisoare se pună marcă de
răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau
la cerere espresă se retrimite.

Un astfel de lecuitor și curățitor e institutul
special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta
VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și conștien-
țiositate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri
asupra vieții sexuale, unde i-se curăță sângele bolnav,
nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de
boală și sufletul de chinuri

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palócz
vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din
fundament cu metodel lui propriu de vindecare și
casurile cele mai neglijate, boalele de beșică, de
țeve, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmările
onaniei și ale sifilisului, boala albă, boale de sânge,
de piele și toate boalele ce se țin de organele sec-
suale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și
întinare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palócz
dela 10 ore a m. până la 6 ore seara (Duminica
până la 12 ore la amezzi).

Adresa: **Dr. PALÓCZ**, medic specialist de
spital: Budapesta VII. Kerepesi-út 10. 84 85 -

Croitoreasă bună

sosită din București și lucrând numai după
moda parisiană, roagă pe onor.
doamne să viziteze atelierul său.

D-ra Adam
Strada Măcelarilor Nr. 30
Etagiul I. 212 6-6

Marca de scutire: „Anker“.

Liniment. Capsiei comp.,
substituire pentru

Anker-Pain-Expeller

este un mijloc de casă de mult probat, care
se folosește mai mult de treizeci și șapte de
ani ca ungere sigură la podagră, reuma-
tism și rețeli.

Atenție. Din pricina imitațiilor de mai pu-
tină valoare, la cumpărare se fim
precauți și se primim numai sticle originale
în șatule cu marca de scutire Anker și cu
numele Richter. Cu prețul de 80 fil., C. 1.40
și C. 2 — se capătă în toate farmaciile; dep.
princ. la Iosif Török, farm. în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
„Leul de aur“ în Praga

Strada Elisabeth Nr. 5 nou
Epediție zilnică.

214 4-40

Norocul lui Török este vecinic.

Neîntrecut

o norocul, care favorisează colectura noastră principală. Deja am plătit onorațiilor
noștri cumpărători în timp scurt mai mult de

27 milioane coroane de câștiguri

între aceste cele mai mari câștiguri, anume:

de 2-ori marele premiu de

600.000 coroane

câștigul cel mai mare de

400.000 coroane

cum și câștiguri 5 à cor. 100.000, 3 à 90.000, 3 à 80.000, 3 à 70.000,
4 à 60.000, mai multe à 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000
și afară de aceste încă alte multe câștiguri mari à 10.000, 5000, 3000,
2000, 1000, 500 cor. etc.

Recomandăm deci a participa la loteria de clasă, cea mai bogată în șanse
de câștig în lumea întreagă și a comanda la noi un los de noroc. — În viitoarea, a
19-a, loterie de clase se vor trage din

125.000 losuri cu 62.500

de câștiguri de bani și anume în total în suma enormă de

16 milioane 457.000 coroane.

Cel mai mare câștig ev. 1.000.000 coroane. Special 1 premiu cu 600.000,
1 câștig à 400.000. 1 à 200.000, 2 à 100.000, 2 à 90.000, 2 à 80.000,
2 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 3 à 40.000, 3 à 30.000, 6 à 25.000,
9 à 20.000, 13 à 15.000, 44 à 10.000 și încă multe altele.

Plătirea conform planului a losului original de clasa I. este:

Pentru $\frac{1}{8}$ los original fl. — 75 sau Cor. 1.50, pentru $\frac{1}{4}$ los original fl. 1.50 sau Cor. 3.—
» $\frac{1}{2}$ » » » 3.— » » 6. » $\frac{1}{1}$ » » » 6.— » » 12.—

și aceste se vor espeda cu rambursă sau după trimiterea înainte a banilor. Planuri oficiale
gratis. Comande la losurile de mai sus rugăm a ni-se trimite cu deplină încredere până în

4 Noemvrie a. c.

fiindcă numerii noștri de noroc trec iute.

234 2-5

A. TÖRÖK & Co.

Casă de schimb soc. pe acții,

cea mai mare neguțătorie de loterie de clasă a Ungariei

Budapesta, Despărțământul de loterie de clasă a colecturii noastre principale.

Centrală: **Servitenplatz 3/a.**

I. Filială: **Theresienring 46/a.**

II. Filială: **Waitznerring 4/a.**

III. Filială: **Museumring 11/a.**

Adresa telegrafică: **Törökék, Budapest.**

237 1-6

Lucrători

pe lângă plată mare și tratare bună, află
ocupație durabilă în

Fabrica de săpun a lui

Gustav Meltzer
Sibiu, strada Gușteritel 25.

232 2-2

Să caută

4 calfe de curelar pentru lucru roșu și negru,
și 2 ucenici din case bune, la

Oprea Herțea, curelar

243 1-3

Sebeșul-săs. (Szászsebes)

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,
recomandă p. t. publicului
pentru sezonul de toamnă

noutățile

soase chiar acum, pentru haine
de bărbați stoffe englezești,
francezești și indigene, din cari
se execută după măsură cele mai
moderne vestimente precum: Saeko,
Jaquete, frazeuri și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită
noutățile de stoffe pentru pardi-
siuri și „Raglan”, cari se află
totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverenșilor con-
fecționate în atelierul meu imi per-
mit a atrage deosebita atențiune a
on. domni preoți și teologi absolvenți

În cazuri de urgență confecțio-
nez un rind complet de haine în timp
de 24 ore.

14 39-

Marce postale

vechi și mai bune, de-ale iubileului României și
altele cumpără

IOAN MIKSCH

Troppau, Annagasse 1. 218 5-5

Cine suferă de podagră, reumă, ischias, se
cumpere o sticlă de

Fluid de podagră al D rului Flesch

care vindecă sigur podagra, reuma, durerile de
mâni, de picioare, de spate și de șele și slăbia de
picioare, cum și umflăturile. Efectul se simte în
timpul cel mai scurt. Se poate căpeta în
farmacia lui **Dr. E. M. Flesch**, „Magyar
korona” în Győr, Baross-ut 24.

O sticlă de 1½ decilitru Cor. 2. Pentru
folosință mai lungă o sticlă de familie Cor. 5.
La comanda de trei sticle mici sau două sticle de
familie se face expediția franco.

215 5-36

Invățăcel de prăvălie.

Să primește imediat un învățăcel în
prăvălia subscrisului, să fie din casă bună și
să fi absolvat 1-2 clase gimnasiale.

236 2-2

Ioan D. Bârsan
Szelistye (com. Sibiu.)

Atenție! Nici când n'a fost! Atenție!

Un orologiu

care umblă bine, pe lângă garanță, cu lanț cu tot
costă numai Cor. 2.95

espedăm noi, cât timp ne ajunge depositul, dela fi-
liala noastră în Bregenz (Austria), trimițând banii
înainte sau cu rambursă; noi facem acest preț enorm
de ieftin, ca să lichidăm depositul nostru de peste
100.000 de bucați.

Rară ocazie favorabilă pentru revânzătorii.

Fabrică elvețiană de oroloage „Aralk”, Bregenz.

Garanță 2 ani!

Garanță 2 ani!

231 8-3

FISCHER & COMP. NAGYENYED Ungaria.

Cei mai frumoși
pomi roditori.

80,000 arbori fructiferi.
1 milion plante pentru gard viu.
1 milion suete (pădușii).
Arbori de promenadă, tuișe decorative
roze, poame cu boabe etc.

Cei mai buni
altoi de vițe.

1½ milion altoi de vițe
Vițe europene și americane
cu și fără rădăcină.
Cataloge și instrucțiuni de
cultivare gratis.

100 JUG. CAT.

ȘCOALELE de POMI și VIȚE de VIȚE ÎMPREUNATE FISCHER & COMP. și M. AMBROSI.

209 7-12

Fluidul lui Kwizda

Marca Șerpale. (Fluidul turiștilor).

Frecare aromatică probată pentru întărirea și regenerarea nervilor
și muschilor. Întrebuințat de turiști, vânători, bicicliști și călăreți pentru
întărire și regenerare după ture mai mari.

Prețul 1/1 sticlă cor. 2.—
1/2 sticlă cor. 1.20

Cataloge ilustrate gratis și franco. — Deposit principal:

FRANCISC IOAN KWIZDA

furnizor de curte c. și r. austro-ungar, reg. român și princ. bulgar.
Farmacist cercual, Korneuburg lângă Viena.

94 g 7-15

228 8-

Trebuințele d-voastre de cafea și tee

să le acoperiți mai bine la **Iuliu Meinl** în **Budapesta** (filială: **Sibiu**,
strada Cisnădiei 24.) Firma Iuliu Meinl e dovedită ca cea mai mare în
Ungaria în branșa sa. Ea importează cafea și tee direct din țările de producție,
ceea-ce se poate dovedi. Cereți preț-curant; acesta oferă în sine și prin sine o
lectură interesantă și cuprinde o mulțime de lucruri, cari sunt foarte prețioase a le
cunoaște fiecare economă. Preț-curantul la dorință se trimite gratis și franco.

Iuliu Meinl, Budapesta. Filială: Sibiu, strada Cisnădiei 24.

Nr. 2420/906.

238 1-1

Publicare de licitație.

116 jug. pădure de fag aflătoare în „Dosul-Tarciatului” și jur (lângă Rod), proprietatea comunei Seliște, estimată la 18430 m² lemn de foc, se vinde prin licitație publică în 8 Noembrie a. c. st. n. la 10 ore a. m. în cancelaria oficiului comunei Seliște.

Oferte închise se primesc până la începerea licitației verbale.

Prețul de strigare 16793 Cor.
Vadiu 10%.

Condițiunile detaliate se pot afla în orele de oficiu la primăria și la oficiul silvanel din Seliște.

Seliște, în 19 Octomvrie 1906.

Primăria comunală.

Un pășunat

pentru 300 de oi, se esarîndează în comuna Șelca-mare din partea proprietarilor români ai acestui pășunat dela publicare până la 24 Aprilie st. n. 1907.

239 1-1 Comitetul administrativ.

Mr. 2919/906.

230 8-3

Publicare de licitație.

Lemne de foc și de lucru din secția de exploatare „B” a pădurei comunale Alțina, aflătoare pe o tăietură de 180 jugere cat. din anul 1903—1905 cu diametru de 18—26 cm. 2052 de bucăți, cu diametru d: 28—38 cm. 2960 de bucăți și cu diametru de 40—70 cm. 1683 de bucăți, de stejar din cari se pot scoate 5040⁸ metri cubici, se vor vinde prin licitație publică împreună cu oferte închise, în 29 Oct. n. c. la casa comunală din Alțina.

Prețul de strigare 31514 Cor. 60 fil.
Vadiu: 10% a prețului de strigare.

Oferte ulterioare nu se iau în considerare.

La ofertele scripturistice are să se alăture vadiul scris.

Condițiile de licitație se pot vedea la oficiul reg. ung. forestier din Sibiu și la prim-pretorul subscris.

Nocrich, 7 Oct. 1906.

În absența din oficiu a prim-pretorului
Graef
pretor.

Lucrător tipograf.

La tipografia Oprea Demetrescu din Rimnic-Vâlcea trebuie un lucrător tipograf și un legător de cărți. Să aibă cărțile lor.

240 1-2

Căsătorie.

Un tinăr cu întreprindere comercială, cu caracter bun și impunător, în lipsă de timp, caută pe calea aceasta de soție o domnișoară, de asemenea cu caracter bun și impunătoare.

Cu 8000—10.000 Cor. pentru a mări întreprinderea. Răspuns până în 20 Nov.

Oferte cu totografa, de asemenea retour.

Adresa:

Poste restante Nagyszeben

241 1-1

sub 76 A. B.

Deja acum

se scriem o cartă la F. Ad. Richter & Co., furnisori de curte și cameră în Viena, I. Operngasse 16 și se cerem trimiterea franco a listei de prețuri. Aceasta carte de prețuri bogat ilustrată cuprinde o descriere amănunțită a vestitelor

castene de petri-
cele de edificat

„Anker“

și a altor jocuri instructive.

245 1-1

Econoamă.

Să caută o femeie sau o fată, care să pricepe la economia casei și îngrijirea culinei (bucătărie), la un veduv cu doi copii, cu prima Nov. st. n. c.

Să recere pe lângă limba română, să cunoască și limba germană

Ofertele în scris se se trimită la redacțiunea acestei foi.

238 2-2

Prima văpsitorie artistică transilvană cu vapor și institut de curățit pe cale chimică

Carol J. G. Mühlsteffen

str. Văpsitorilor (Färbergasse) 19.

Intrarea mai comodă se face din strada Ocnei, preia toate comanda, ce se țin de această branșă, și cari se execută conștiințios și foarte ieftin.

222 4—

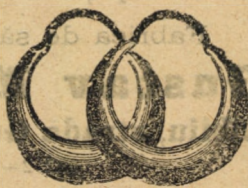

Nr. 4017 A

IULIU ERÖS

Sibiu — Nagyszeben.

Novități în toate soiurile de oroloage, juvaere, artiole de aur și argint, cadouri de nuntă și botez, inele de fidațare gata, cercei, lanțuri de oroloage, brățare, utensili pentru biserici și masă, obiecte de lux de toate soiurile în aur și argint.

Nr. 8800

Nr. 9190

Nr. 4017 A. Orologiu de argint Remontoir pentru dame, cu coperiș dublu tare 12 cor. Detto în aur 42 cor. — Nr. 4017 B. Orologiu de argint Remontoir pentru domni, cu coperiș dublu tare, cu diametru de 45 milimetri, 14 cor. — Nr. 4017 C. Orologiu de argint nou Remontoir pentru domni, cu coperiș dublu tare 7 cor. 50 fil. — Nr. 8800. Cercei de aur veritabil 14 carate 8 cor. Detto ceva mai mici 6 cor. Detto în argint, foarte gros aurit 8 cor. — Nr. 9190. Inel de aur veritabil, 14 carate cu corale veritabile sau cu diamant, rubin etc. imitație cor. 11. Detto în aur nou de 6 carate 6 cor. Detto în argint și gros aurit 2 cor. 50 fil. — Fiecare obiect de aur sau argint e examinat oficios și proba oficioasă vizibilă esact, afară de aceea se garantează în scris, că obiectul e veritabil. Trimitere numai cu rambursă. Preț-curante ilustrate la cerere gratis și franco.

Cunoscuta hârtie de cigarette egipteană universală

AIDA

(Vergé-Combustible)

Deposit pentru Sibiu la Domnul:

CAROL ALBRECHT.

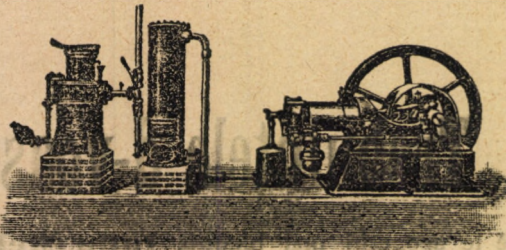
Strada Ocnei.

136 19 26

LANGEN și WOLF

fabrică de motoare în Viena

— cea mai veche și mai mare fabrică specială a monarhiei. —

Motoare originale „Otto” și locomobile pentru benzină și petrol, cum și gaz de iluminat.

Motoare de gaz aspirator, cari se mină cu cărbuni de lemn, coacs sau cărbuni de antrachit.

Aceste motoare de gaz aspiratoare sunt pentru minat cele mai ieftine în prezent, fiindcă ele numai pe oară și putere de cal consumă 1¹/₂—2¹/₂ fleri material de ars. Mașinist sau focar e de prisos.

Special pentru minatul morilor este mașina cea mai escelentă a prezentului.

Cu deslășiri, descrieri și figuri, cum și preliminar de spese servește

Representanța generală pentru Ardeal

ANDREIU TÖRÖK

fabrică de mașine și mori

Sibiu, Poarta-Cisnădiei.

163 12-28

Condiții de plată favorabile.
Garantă deplină și serviciu curant.